

2024Z12151

Vragen van het lid **Hertzberger** (Nieuw Sociaal Contract) aan de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (Jeugd, Preventie en Sport) over *het interview met Hoogleraar Psychiatrie Damiaan Denys in NRC Handelsblad «De wens om niet te willen leven mag je niet gelijk stellen aan de wens om dood te zijn.»* (ingezonden 23 juli 2024).

Vraag 1

Heeft u kennis genomen van het interview met hoogleraar psychiatrie Damiaan Denys in NRC Handelsblad van 19 juli 2024?¹

Vraag 2

Heeft u ook kennis genomen van de eerdere discussies binnen de psychiatrie over euthanasie zoals in opiniestukken van psychiaters Esther van Fenema (Uitzichtloosheid: een hellend vlak, Medisch Contact 10 januari 2024)², Sisco van Veen («Eenzijdige berichtgeving brengt een goede psychiatrische euthanasiepraktijk verder weg»)³, VillaMedia 8 maart 2024) en Jim van Os («Jongeren euthanasie aanbieden negeert hun psychisch lijden» Trouw 26 juni 2024)⁴?

Vraag 3

Klopt het dat het aantal euthanasieverzoeken vanwege psychisch lijden in 2023 in vier jaar tijd meer dan verdubbelde⁵? In hoeverre droeg de leeftijdsgroep onder de 30 bij aan deze groei? Heeft u een vollediger beeld van deze cijfers uitgesplitst naar leeftijdsgroep, geslacht en jaar? Zoja, kunt u die uitgesplitst aan uw antwoord toevoegen (mits dit onherleidbaar mogelijk is)?

¹ <https://www.nrc.nl/nieuws/2024/07/19/de-wens-om-niet-te-willen-leven-mag-je-niet-gelijk-stellen-aan-de-wens-om-dood-te-zijn-a4860058>

² <https://www.medischcontact.nl/opinie/blogs-columns/column/zoeken-naar-gezamenlijkheid>

³ <https://www.villamedia.nl/artikel/opinie-eenzijdige-berichtgeving-brengt-een-goede-psychiatrische-euthanasiepraktijk-verder-weg>

⁴ <https://www.trouw.nl/opinie/opinie-psychiater-jim-van-os-jongeren-euthanasie-aanbieden-negeert-hun-psychisch-lijden~b9b08b16/>

⁵ <https://www.euthanasiecommissie.nl/actueel/nieuws/2024/04/04/jaarverslag-2023>

Vraag 4

Bent u het ermee eens dat in bovenstaande opiniestukken het beeld naar voren komt dat een kleine groep psychiaters sneller en vaker bereid is tot het uitvoeren van euthanasie bij psychisch lijden en een grotere groep juist terughoudend is?

Vraag 5

Weet u hoeveel steun bestaat voor het inwilligen van euthanasieverzoeken van jongere patiënten binnen de beroepsgroep? In hoeverre speelt «het persoonlijke idee over wat het leven zou moeten betekenen, over wat lijden mag zijn» (prof. Denys in bovengenoemd interview¹) van psychiaters een rol in de beslissing om wel of niet tot euthanasie over te gaan?

Vraag 6

Hoeveel psychiaters zijn momenteel bereid om euthanasie uit te voeren bij patiënten onder de dertig? Zijn er cijfers over hoe vaak dezelfde kleine groep psychiaters betrokken zijn als behandelaar of SCEN-arts bij euthanasie bij psychisch lijden van de patiëntengroep onder de dertig? Welke rol speelt de geringe bereidheid van psychiaters tot euthanasie bij de groeiende wachtlijsten?

Vraag 7

Is er binnen de beroepsgroep consensus over de uitzichtloosheid van psychisch lijden en de consistentie van een euthanasiewens bij patiënten onder de dertig? Betekent het ontbreken van een redelijk behandelperspectief ook altijd dat de situatie uitzichtloos is? Bij welk percentage van deze groep patiënten verbetert de kwaliteit van leven op termijn en hoe klein moet dit percentage zijn om te kunnen spreken van uitzichtloosheid?

Vraag 8

In hoeverre dragen de groeiende wachtlijsten in de geestelijke gezondheidszorg en in de jeugdzorg en het gebrek aan passende zorg voor complexe jonge patiënten bij aan de groei van het aantal euthanasieverzoeken?

Vraag 9

Bent u het ermee eens dat de multidisciplinaire benadering zoals beschreven in de richtlijn «Levensbeëindiging op verzoek bij patiënten met een psychische stoornis» altijd dient plaats te vinden bij deze doelgroep 6)? In hoeverre wordt dit getoetst door de toetsingscommissie? Bent u het ermee eens dat in tegenstelling tot wat de richtlijn aangeeft bij jonge mensen altijd een psychiater geraadpleegd moet worden in plaats van «zo nodig»? Bent u het ermee eens dat bij jonge mensen de SCEN arts ook altijd een psychiater dient te zijn? Bent u het ermee eens dat de richtlijn levensbeëindiging bij patiënten met een psychische stoornis uit 2018 aangepast dient te worden voor jonge mensen en bent u bereid de beroepsgroep daar opdracht toe te geven?

Vraag 10

Volstaat de huidige inrichting van de euthanasiepraktijk met één behandelaar die één onafhankelijk SCEN-arts raadpleegt wanneer binnen de beroepsgroep maar een kleine minderheid bereid is tot euthanasie? Is het nodig om voor casussen waar geen consensus over bestaat en de behandelaar en SCEN-arts een minderheidsstandpunt innemen een bredere groep psychiaters te raadplegen over de vraag of aan alle zorgvuldigheidscriteria is voldaan? Wat vindt u van het voorstel van professor Denys om in het geval van jongere patiënten «ter voorkoming van een sterk sturende aanpak van de eigen behandelaar» (...) «het euthanasiebesluit over te laten aan een groep van behandelaren?»⁶ of in de woorden van Esther van Fenema in bovengenoemd artikel uit Medisch Contact een «beraadslingscommissie» in het leven te roepen?⁷

⁶ <https://www.nrc.nl/nieuws/2024/07/19/de-wens-om-niet-te-willen-leven-mag-je-niet-gelijkstellen-aan-de-wens-om-dood-te-zijn-a4860058>

⁷ <https://www.medischcontact.nl/opinie/blogs-columns/column/zoeken-naar-gezamenlijkheid>

Vraag 11

Wat is er bekend over de rol van media-aandacht en het optreden van deze kleinere groep psychiaters die vaker bereid is tot euthanasie op het aantal patiënten dat een verzoek doet tot euthanasie? Herkent u het beeld, geschetst door Sisco van Veen in zijn opinieartikel 3), dat er vaak alleen aandacht wordt besteed aan het relatief kleine aandeel euthanasieverzoeken dat wordt ingewilligd en weinig aandacht wordt besteed aan de patiënten die hun verzoek intrekken, herstellen of simpelweg niet in aanmerking komen?

Vraag 12

Herkent u het beeld dat eerder door psychiater Jim van Os werd geschetst dat het vaker uitvoeren van euthanasie bij psychisch lijdende pijn van het verder moeten leven bij psychiatrisch patiënten doet toenemen en de motivatie voor verandering doet afnemen⁸?

Vraag 13

Kunt u deze vragen los van elkaar beantwoorden?

⁸ <https://www.trouw.nl/opinie/opinie-psychiater-jim-van-os-jongeren-euthanasie-aanbieden-negeert-hun-psychisch-lijden~b9b08b16/>